

BELGISCH ARBITRAGEHOF VOOR DE SPORT

ARBITRALE UITSPRAAK

Zaak ARB. 173/20

Arbitragecollege samengesteld, in toepassing van artikel 14.3 van het arbitragereglement van het BAS, uit:

De Heer Jeroen PINOY, Voorzitter en de Heren Mathieu ALBERS en Jos VANHEES, arbiters;
Zitting dinsdag 28 mei 2020 (videoconferentie)

INZAKE:

HET BONDSPARKET, met kantooradres te 1020 Brussel, Houba de Strooperlaan 145.

Appellant

TEGEN:

1. **K. RACING CLUB GENK 322 VZW (hierna “RACING GENK”)**, voetbalclub met stamnummer 0322, met maatschappelijke zetel gevestigd te 3600 Genk, Stadionplein 4, met KBO-nummer 0434.825.462.

Eerste geïntimeerde

Vertegenwoordigd door de Heer Jochem MARTENS, legal counsel;

2. De **VZW KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND (hierna “KBVB”)**, met maatschappelijke zetel gevestigd te 1020 Brussel, Houba de Strooperlaan 145, met KBO-nummer 0403.543.160.

Tweede geïntimeerde

Vertegenwoordigd door Mevrouw Pegie LEYS, legal director KBVB, en Mevrouw Violaine DESMET, legal manager KBVB;

I. DE PROCEDURE

I.1.

Op 19/05/2019 speelde RACING GENK in het kader van de reguliere competitie in de Jupiler Pro League, speeldag 11, een thuiswedstrijd tegen R. STANDARD DE LIEGE.

Er werden tijdens deze wedstrijd door de match delegate onregelmatigheden vastgesteld bij de supporters van K.R.C. GENK:

“Minuut 14: Genk supporters in de staanvakken Q tot U zingen “Alle boeren zijn homo’s”

- *Minuut 55 (bij vervanging Trossard): zelfde supporters zingen opnieuw “Alle boeren zijn homo’s”*

(...)

- *Aan deze gezangen werd m.i. niet meegedaan door de andere Genk fans in de drie overige tribunes*

(...)

- *Minuut 19: Standardfans in vakken AA en A scanderen “Put a Racing Genk”*

- *Minuut 58: idem als minuut 19”*

Het Bondsparket heeft op grond van artikel P.278.24 van het Bondsreglement bij ontvangst van dit verslag op 23/05/2019 een procedure aanhangig gemaakt tegen RACING GENK voor de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal (hierna: “Geschillencommissie”).

De zaak werd behandeld op 07/06/2019 en bij beslissing dd. 07/02/2020, gekend onder nummer 45/18-19, besliste de Geschillencommissie om RACING GENK geen sanctie op te leggen.

I.2.

Het Bondsparket heeft bij verzoekschrift dd. 14/02/2020 conform de artikelen B.1723.12 en P.272.223 van het Bondsreglement beroep aangetekend bij het Belgische Arbitragehof voor de Sport (hierna “BAS”), en waarbij de KBVB wordt betrokken op grond van het voormelde artikel B.1723.12 van het Bondsreglement.

I.3.

De conclusiekalender werd tussen partijen vastgelegd en de pleitzitting werd bepaald op donderdag 28/05/2020.

De partijen hebben conform de vastgelegde conclusiekalender besluiten neergelegd, en er bestaat geen aanleiding tot wering van neergelegde besluiten of stukken.

Partijen verklaarden geen wrakingsgrond te hebben tegen één van de arbiters en verklaarden geen bezwaar te hebben tegen de publicatie van de beslissing op de website van het BAS.

Het Arbitragecollege heeft kennis genomen van de besluiten van partijen en de stukken van het dossier, met inbegrip van de stukken neergelegd door de partijen.

Het Arbitragecollege heeft omwille van de beperkende maatregelen opgelegd door de overheid ter bestrijding van het Corona-virus de zaak met akkoord van de partijen op de voorziene zitting van 28/05/2020 behandeld via videoconferentie en vervolgens in beraad genomen.

II. VOORWERP VAN DE VORDERINGEN

II.1.

Het Bondsparket vordert:

- Het verhaal van het Bondsparket ontvankelijk en gegrond te verklaren, en de beslissing tot vrijspraak van de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal dd. 07/02/2020 teniet te doen en te hervormen.
- Bijgevolg aan RACING GENK een boete op te leggen van 2.500,00 Euro voor de spreekkoren “alle boeren zijn homo’s”.
- De kosten ten laste van RACING GENK te leggen.

II.2.

RACING GENK vordert het hoger beroep van het Bondsparket ongegrond te verklaren en de uitspraak van de Geschillencommissie te bevestigen.

Ondergeschikt verzoekt RACING GENK een straf met uitstel op te leggen.

II.3.

De KBVB vordert:

- Het verzoek van het Bondsparket tot hervorming van de bestreden beslissing ontvankelijk en gegrond te verklaren, dienvolgens vast te stellen dat de kwetsieuze spreekkoren minstens een kwetsend karakter hebben in de zin van artikel B307 van het Bondsreglement ten aanzien van de geviseerde bevolkingsgroep, waarvoor RACING GENK objectief aansprakelijk is.

- De kosten voor de arbitrageprocedure ten laste te leggen van RACING GENK.

III. DE FEITEN, HET TOEPASSELIJKE ARTIKEL VAN HET BONDSREGLEMENT EN MOTIVERING VAN DE BESLISSING VAN DE GESCHILLENCOMMISSIE HOGER BEROEP VOOR HET PROFVOETBAL

III.1.

Tussen partijen bestaat geen betwisting over de feiten die zich hebben voorgedaan, en RACING GENK betwist niet dat het spreekkoor zich heeft voorgedaan.

III.2.

Artikel B.307 van het Bondsreglement waarvan de schending door het Bondsparket wordt ingeroepen, luidt als volgt:

“Artikel B307 Neutraliteit en niet-discriminatie:

- 1. De clubs verbinden er zich toe neutraal te blijven op politiek, filosofisch en godsdienstig vlak.*
- 2. Elke discriminatie van een land, een persoon of een groep personen op basis van zogenaamd ras, gender, huidskleur, afkomst, etnische afstamming, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, sociale positie, geboorte, vermogen, leeftijd, het geloof, levensbeschouwing, politieke overtuiging of syndicale overtuiging, taal of om elke andere reden is streng verboden, en kan aanleiding geven tot een in Art. B1901 voorziene disciplinaire sanctie (zo nodig aangevuld met sancties zoals vermeld in boeken P, V en A), evenals tot een schorsing of schrapping, zonder dat enig bijzonder opzet vereist is.*
- 3. Alle verbale en non-verbale uitingen (andere dan louter individuele), die hetzij kwetsend of beledigend zijn ten aanzien van een persoon of groep van personen kunnen aanleiding geven tot de in Art. B1901 voorziene disciplinaire sancties (zo nodig aangevuld met sancties zoals vermeldt in boeken P,V en A) zonder dat enig bijzonder opzet vereist is.*
- 4. De clubs zien er ook op toe eenzelfde verbintenis in hun statuten en huishoudelijk reglement op te nemen ten aanzien van hun leden en in hun reglement van inwendige orde ten aanzien van hun supporters, en zijn verantwoordelijk voor de naleving ervan door hun supporters. Zelfs indien de kwetsende of beledigende uitlating louter individueel is, hebben de clubs de plicht om alle nuttige/nodige maatregelen te nemen om den in gebreke zijnde supporters te identificeren opdat*

ten aanzien van hen maatregelen kunnen worden genomen (bv. burgerrechtelijke uitsluiting).”

III.3.

De voor de beoordeling van het beroep relevante paragrafen van de beslissing van de Geschillencommissie zijn de volgende:

“Dat deze spreekoren werden gezongen wordt als zodanig door de club niet betwist.

De GCHBP stelt vast dat de bondsactie ervan uitgaat dat de spreekoren gezongen door supporters van KRC Genk er op gericht zijn om de supporters van Club Brugge te beledigen, terwijl de wedstrijd evenwel werd gespeeld tegen Standard.

Nu het spreekoor in casu kennelijk niet gericht was tegen de tegenstander of haar supporters, stelt de GCHBP vast dat het spreekoor niet werd gezongen met het vereiste opzet om de tegenstander of haar supporters te raken.

De bondsactie omtrent de spreekoren is dan ook ongegrond.”

IV. DE BEOORDELING

IV.1. De bevoegdheid van het BAS

De bevoegdheid van het BAS volgt uit artikel B.1723.12 Bondsreglement en wordt niet betwist.

IV.2. Ontvankelijkheid van het hoger beroep

Het beroep is tijdig aangetekend binnen de voorziene termijn van 7 dagen die ingaat op de eerste werkdag die volgt op de datum van uitspraak van de aangevochten beslissing zoals bepaald in artikel B.1716 Bondsreglement.

IV.3. Beknopte samenvatting van de standpunten van partijen:

IV.3.1.

Het Bondsparket en de KBVB stellen dat enig bijzonder opzet om iemand met een spreekoor te kwetsen niet moet worden aangetoond, en in dat geval wordt verwezen naar de huidige formulering van art. B307 Bondsreglement zoals hierboven geciteerd.

IV.3.2.

Voor wat betreft de objectieve aansprakelijkheid van de club voor het gedrag van haar supporters, meent het Bondsparket, hierin bijgetreden door de KBVB, dat er geen discussie kan bestaan en verwijst daarbij naar de talrijke rechtspraak in die zin van zowel het BAS als het CAS/TAS.

IV.3.3.

RACING GENK stelt in de eerste plaats dat de spreekkoren vallen onder de vrijheid van meningsuiting, minstens dat de spreekkoren vallen binnen de tolerantierregels zoals opgenomen in de Omzendbrief OOP 40.

Vervolgens stelt RACING GENK dat de specificiteit van de sport een andere (lees: mildere) benadering rechtvaardigt, dat slechts een kleine minderheid van de supporters zich heeft bezondigd aan de spreekkoren en dat er sprake is van willekeur bij de vervolging van de spreekkoren.

Tenslotte wijst RACING GENK op alle preventieve maatregelen die werden getroffen en toont aan dat volgende initiatieven werden genomen:

- Informatie en waarschuwing voorafgaand aan de wedstrijd.
- Overlegmomenten tussen club en supporters.
- Sensibilisering van de supporters.
- Communicatie via OSV.
- Opleiding stewards.
- Sensibilisering sleutelfiguren (drager/gebruiker van megafoon).

IV.4. Beoordeling

IV.4.1.

De tuchtrechtelijke bevoegdheid van de Geschillencommissie en de toepasselijkheid van het tuchtreglement van de KBVB wordt niet betwist door partijen en ook niet door de Geschillencommissie zelf.

RACING GENK heeft zich door haar aansluiting bij de KBVB aan de bondsreglementering onderworpen, zodat er hieromtrent geen betwisting kan bestaan.

IV.4.2.

Het Arbitragecollege stelt vast dat het Bondsreglement sedert 1 januari 2019 aangepast werd en in het desbetreffende artikel B307, zoals hierboven overgenomen, meermaals nadrukkelijk werd toegevoegd dat geen bijzonder opzet meer vereist is (cf. supra).

Gelet op de bewoordingen ervan blijkt dat bovenvermeld artikel B307 wel nog steeds een gewoon opzet vereist voor de toepassing van de artikelen B307.2 en B307.3, zodat er nog steeds wetens en willens spreekkoren dienen te bestaan die discriminerend (artikel B307.2) dan wel kwetsend of beledigend overkomen ten aanzien van personen of een groep van personen (artikel B307.3).

Het Arbitragecollege kan zich echter niet verenigen met de stelling van RACING GENK en de Geschillencommissie, dat het gebruikte spreekkoor ‘*alle boeren zijn homo’s*’ niet als discriminerend of beledigend zouden kunnen worden beschouwd. Ook is het Arbitragecollege het oneens met de stelling van RACING GENK dat er geen sprake zou zijn van een algemeen opzet in hoofde van de betrokken supporters.

De stelling “*alle boeren zijn homo’s*” is evident onjuist en heeft los van enige context geen enkele betekenis. Door dat spreekkoor in een bepaalde context te gebruiken, in casu die van een voetbalwedstrijd om de tegenstander of haar supporters te raken dan wel te “jennen”, krijgt dat spreekkoor, een negatieve lading. RACING GENK duidt zelf aan dat de spreekkoren moeten worden gezien in de context van een sportieve rivaliteit. Uiteraard is er daarbij een bedoeling om de supporters van een rivaliserende club op stang te jagen. De betrokken supporters gebruiken de aanduiding “homo” of “homo’s” dan ook bewust om de supporters van een rivaliserende club te kleineren, dan wel als minderwaardig af te schilderen. Het gebruik van het woord ‘homo’ in het spreekkoor ‘*alle boeren zijn homo*’ ten aanzien van rivaliserende supporters in de context van een voetbalwedstrijd kan om die reden niet als neutraal beschouwd worden, maar als stigmatiserend voor de holebi-gemeenschap en wordt derhalve, in de huidige context bewust als scheldwoord gebruikt.

Het gegeven dat de spreekkoren waren gericht aan de supporters van een andere club dan de rechtstreekse tegenstander, doet hieraan geen afbreuk : de supporters die zich bezondigden aan de gezangen wisten immers dat de betreffende gezangen via de media een brede weerklank zouden krijgen.

Dat in casu geen partijen zijn tussengekomen in de procedure om zich als benadeelde partij aan te melden doet niets af van het feit dat de bewuste spreekkoren in de bovenvermelde context wel degelijk als kwetsend en discriminerend te beschouwen zijn ten aanzien van de holebigemeenschap. Immers kan van de holebigemeenschap niet worden verwacht dat zij zich in elke arbitrageprocedure aanmelden als benadeelde, temeer gezien in het verleden reeds over identieke spreekkoren is geoordeeld en waarbij stakeholders zich wél hadden gemanifesteerd. Het arbitragecollege verwijst bij wijze van voorbeeld naar het door de KBVB in de BAS-procedure Arb. 148/19 neergelegde stuk 10 dat een brief bevat van stakeholders (Regenbooghuis Limburg vzw), waaruit bleek dat voormelde spreekkoren ook effectief als beledigend en discriminerend ervaren worden.

Verder verwijst het arbitragecollege tevens naar de publieke commotie die in het verleden is gerezen naar aanleiding van het gebruik van het spreekkoor « *alle boeren zijn homo* » door profvoetballers Leandro Trossard en Benito Raman, die door hun toenmalige clubs (GENK en

GENT) voor voormelde uitspraken werden beboet en waarbij er publieke verontschuldigingen volgden ten aanzien van de holebi-gemeenschap.

Ten overvloede wijst het arbitragecollege ook nog naar het statement dd. 17 mei 2019 van de PRO LEAGUE, die als vertegenwoordiger van de profclubs uiteraard ook RACING GENK vertegenwoordigt, waarbij via haar officiële kanalen in een persbericht uitdrukkelijk werd aangegeven dat zij de spreekkoren « alle boeren zijn homo's » ten strengste veroordeelt (cf. stuk 4 Bondsparket):

« Vandaag 17 mei is de internationale dag tegen homofobie en transfobie. De Pro League veroordeelt met klem de gezangen « alle boeren zijn homo's » en herhaalt dat deze op geen enkele wijze hun plaats hebben in onze stadions, noch op events waar onze spelers aan deelnemen. De Pro League is het niet eens met de rechtspraak van de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal die met een interval van twee weken weigerde om de gezangen « alle joden zijn homo's » en « alle boeren zijn homo's » als discriminerend te veroordelen (uitspraken 4.05.19 en 17.05.19). »

De redenering van RACING GENK dat er geen bewijs zou zijn van enig algemeen opzet aangezien haar supporters zogezegd niet wisten of konden weten dat voormeld spreekkoor als kwetsend, beledigend en/of discriminerend wordt ervaren kan gelet op de in het recente verleden ontstane publieke commotie naar aanleiding van identieke spreekkoren niet worden gevolgd.

IV.4.3.

Gelet op de nieuwe regelgeving dient het Arbitragecollege het standpunt van de Bondsprocureur en de KBVB te volgen dat in de huidige situatie niet meer kan verwezen worden naar oude jurisprudentie van het BAS. Gezien het aangepaste artikel B307 neemt het Arbitragecollege immers aan dat het spreekkoor 'alle boeren zijn homo' inderdaad, door de stigmatisering, als kwetsend, minstens als beledigend en/of discriminerend ervaren wordt voor (een deel) van de (holebi-)gemeenschap en zodoende onder het toepassingsgebied van het nieuwe artikel B307 van het Bondsreglement valt.

Immers, hoewel het Arbitragecollege van mening is dat er nog steeds een gewoon opzet vereist is, meent het college dat de verwijzing naar 'homo' als scheldwoord inderdaad wetens en willens werd gezongen, wetende (of toch behoren te weten) dat dit in die context kwetsend en discriminerend overkomt en waarbij dit in ieder geval bewust als poging tot belediging werd gezongen.

De supporters van RACING GENK wisten of behoorden minstens te weten dat het bewuste spreekkoor kwetsend en discriminerend was, zodat voldaan is aan de vereiste van het gewone opzet.

Het arbitragecollege oordeelt dan ook dat voormelde spreekkoren een inbreuk vormen op artikelen B307.2 en B307.3 van het Bondsreglement.

IV.4.4.

Het verweer van RACING GENK dat de bewuste spreekkoren onder het recht op vrije meningsuiting zou vallen kan niet worden gevolgd. Het recht op vrije meningsuiting is immers niet absoluut en wordt beperkt door de bescherming van de rechten van anderen, waaronder het recht op eerbied van de eer en de goede naam van een ander (cf. art. 8 EVRM).

Artikel B307 van het Bondsreglement miskent deze beide principes niet.

De ‘specificiteit van de sport’ en de fundamentele waarden die van toepassing zijn in de voetbalwereld (onder meer fair-play, respect, ethische waarden, etc.) hebben er toe geleid dat er een eigen tuchtreglementering werd opgesteld en wordt toegepast. De vrijheid van vereniging voorzien in artikel 11 EVRM laat de KBVB immers toe haar eigen tuchtrecht te bepalen. De KBVB heeft er belang bij kwetsende en discriminerende uitlatingen zoveel mogelijk te weren uit de voetbalstadia. De context van een (voetbal)wedstrijd en de daarmee gepaard gaande emoties rechtvaardigen geen kwetsende en/of discriminerende beledigingen.

Het louter gegeven dat een deel van de supporters er geen graten in ziet om supporters van een rivaliserende club op stang te jagen door beledigingen en discriminerende spreekkoren te uiten, doet aan het voorgaande geen afbreuk. De aanwezigen – spelers en officials inbegrepen – en iedereen die de wedstrijd via mediakanalen volgt, hoeven dit niet te accepteren. De KBVB heeft er belang bij om de wedstrijden die zij organiseert te laten verlopen conform haar reglementen, die – het weze herhaald – niet afwijken van de principes van het EVRM.

Het argument van RACING GENK dat de specificiteit van de sport en met name de “emoties” die gepaard gaan met voetbalwedstrijden een andere benadering van de principes rechtvaardigen kan dan ook niet worden aanvaard.

Hoewel misschien vragen kunnen worden gesteld bij het vervolgingsbeleid, is het evenmin relevant dat het Bondsparket het niet nodig achtte om R. STANDARD DE LIEGE op haar beurt te vervolgen voor de spreekkoren van een deel van haar supporters: de inbreuk ten aanzien van de supporters van RACING GENK staat immers vast.

IV.4.5.

Gelet op de talrijke rechtspraak in die zin van zowel het BAS als het CAS/TAS kan er geen discussie bestaan omtrent het gegeven dat er sprake is van objectieve aansprakelijkheid van de club voor het gedrag van haar supporters (zie o.m. beslissing BAS 93/16 dd. 21/02/2017, overweging 4.2.3.4.; beslissing BAS dd. 10/12/2014, overweging 5.2.2. en beslissing BAS 147/19 dd. 22/07/2019, overweging IV.4.7.).

Het Arbitragecollege houdt tenslotte bij het bepalen van de sanctie wel rekening met alle initiatieven dewelke RACING GENK neemt om, onder andere, discriminatie en racisme uit haar stadion te weren. RACING GENK heeft haar diverse inspanningen op dat vlak in besluiten uiteengezet en toegelicht op de zitting dd. 28 mei 2020. Het Arbitragecollege oordeelt dan ook dat een geldboete van 1.000,00 Euro, geheel met uitstel voor een periode van 1 jaar, een afdoende en evenwichtige sanctie vormt.

IV.5. De arbitragekosten

De kosten van de arbitrage worden begroot als volgt:

- Administratieve kosten:	200,00 Euro
- Aanhangig maken zaak:	250,00 Euro
- Kosten arbiters:	855,00 Euro

TOTAAL: **1.305,00 Euro**

Gelet op het feit dat het hoger beroep namens het Bondsparket uiteindelijk gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, terwijl RACING GENK kan worden gevolgd in haar ondergeschikte verzuchtingen betreffende de strafmaat, oordeelt het arbitragecollege dat de kosten van de arbitrage overeenkomstig artikel 30 van het BAS-reglement elk voor de helft dienen te worden gedragen door enerzijds het Bondsparket als vervolgende instantie en anderzijds RACING GENK.

V. BESLISSING

OM DEZE REDENEN,

Het Arbitragecollege aangesteld volgens het Reglement van het Belgische Arbitragehof voor de Sport.

- Verklaart het door het Bondsparket ingestelde beroep tegen de beslissing van de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal van 07/02/2020, aldaar gekend onder nummer 45/18-19 ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond;
- Doet de beslissing van de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal van 07/02/2020 met nummer 45/18-19 teniet;
- Veroordeelt RACING GENK tot een boete van **1.000,00 Euro** geheel met uitstel voor een periode van 1 jaar.
- Veroordeelt het Bondsparket als vervolgende instantie en RACING GENK elk tot de helft van de kosten van de Arbitrageprocedure, met name elk een bedrag van **652,50 euro**.

Aldus uitgesproken te Brussel op de zetel van het Belgisch Arbitragehof voor de Sport op 15 juni 2020.

Mathieu ALBERS
Brugsesteenweg, 245/21
8520 KUURNE

Lid

Jeroen PINOY
Hoveniersstraat, 21
1840 LONDERZEEL

Voorzitter

Jos VANHEES
Gouverneur Roppesingel 83
3500 HASSELT

Lid